ԱՌԱՔԵԼԱՍԷՐ

ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

«ԹՈՂ ՏՈՒԿՔ ՄԱՆՐ ՏՂՈՑԸ ՈՐ ԽՆԾԻ ԳԱՆ» ՂՈՒԿ. ԺԸ. 16.

ՀԱՏՈՐ ԻԸ. ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, ՄԱՅԻՍ 1, 1899 ԹԻՒ 5

ՔՐԻՍՏՈՍ ՏԻԲԵՐԻԱՅԻ ԾՈՎԱԿԻՆ ՔՈՎ.

*Ջաթիկն անցաւ։ Ընդամ մըն ալ ուրախացանք Քրիստոսի յարութիւն առնելուն համար, որ աշխարհիս պատմութեան մէջ ամենէն ուրախալի դէպքն է։ Մեր չանքերովը թերևս երկինք աղքատութենէ հարստութիւն, կամ տգիտութենէ դաստիարակեալ կեանքի մը ուրախութիւնները, բայց մահը կը մնայ, և մեր ոեւէ չանքը չկրնար մեզ յաղթող ընել այս ահաւոր թշնամիին վրայ։ Բայց հիմա գիտենք թէ Յիսուս յաղթած է մահուան, և մենք անմահութեան որդիներ ենք։ Ա՛յս առտուն մէջ որ Ջաթիկն եռքը կու գայ, կը մոռանանք այն բաներուն վրայ զորոնք յարուցեալ Փրկիչն ըրաւ՝ երկինք հաստատելով՝ Հօրը ներկայանալէն առաջ։ Ընտոյ մէկը հոս ներկայացուած կը տեսնենք։ Ժամանակն է առաւօտեան կանուխ ժամ մը, և տեղն է Տիբերիայի ծովակը ուր Յիսուս և անոր աշակերտները շատ անգամ գացած էին։ Ուրշլոյսին ժամանակ աշակերտները առաջին անգամ չճանչցան իրենց վարդապետը, բայց ի՞նչ սարսուռ անցած ըլլալու է անոնց հոգիներուն մէջէն, երբ հասկցան թէ Յիսուս էր ան, և թէ՝ թէպետ նա միացաւ անոնց նորէն այն ընտանի տեղը, մահուան դռներէն անցած էր վերջին անգամ ինքզինք Տիբերիայի ծովակին եղերքը ցուցընելէն եռքը։ Եւ ի՞նչ ազդու կերպով ցուցուց թէ ինք ներած էր Պետրոսի, և զանիկա նորէն հաստատեց առաքելական պաշտօնին մէջ։ Եթէ Յիսուս մեզի ամէն մէկուս հարցնէ, "Ձիս կը սիրե՞ս," կրնա՞նք ճշմարտապէս պատասխանել, "Ա՛յո, Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ։"

ԿԱՏՈՒԹԸՆ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ՄԷՋ

Բնութիւնն առ հասարակ նշանաւոր հանգամանք մը կու տայ այն մարդոց երեսներուն զորոնք մեծ ըլլալու սահմանած է։ Մր. կլատսթընի նայուածքը անոր անձնաւորութեան մէկ անջնջելի մասն էր որ ամէն անոր հանդիպողին վրայ կ'ազդէր։ Մինչև անգամ հանդարտ վիճակին մէջ ապրելու մը ունէր, և երբ կը բորբոքեր վիճաբանութեան մէջ, չանթեր կ'արձակէր։ Ընտոր ամենէն քաջ հակառակորդները կը ներգործուէին անոր թուխ ահաւոր աչքերէն, և վա՛յ անիրաւ վաստակ մը պաշտպան եղողին որ անոնց հեգնութեան բոցին կ'ենթարկուէր։

Եկեղեցիին մէջ, Աստուածայնն պաշտօնի միջոցին, գէթ անձ մը կը գտնուէր միշտ որ կը զգար Մր. կլատսթընի աչքերուն հետաքննիչ լոյսը, և այդ անձն էր քարոզիչը։ Պատ. Տր. Զարլս Բոքս Լոնտոնի Տեյլ Նէ-ը լրագրին մէջ ներքին մէկ պատկերը կը ներկայացնէ Հարտընի եկեղեցւոյն ուր քաղաքագէտը կը գտնուէր ամէն ատեն։

"Հոգ չէ թէ ո՛վ կ'ըլլար քարոզիչը, կամ քարոզը կարճ կամ երկայն ըլլար, օրուան մեծագոյն մարդը կ'ունկընդրէր չարունակ։ Երբ տարիներն անցան և աստիճան մը խլութիւն եկաւ Մր. կլատսթընի վրայ, սովոր էր դասին մէջ ունեցած տեղէն ելլել քարոզչին առաջ երգուած երգին աներն, և ցած բեմին հարաւի կողմը մօտիկ նստիլ։ Կրնամ մտքովս տեսնել հիմա զանիկա որ քիչ մը կը չփոթէ ջղային քարոզիչը, վերարկուին լայն օձիքը կռնակը նետած, աչ արմուկը

ձախ ձեռքին վրայ և աջ ձեռքը ականջին եռւը դրած, լրջօրէն և ուշադրութեամբ վեր քարոզչին վրայ ուղղած իր թուխ և խօսուն աչքերը։"

Մեծապէս չընկճուելու համար այսպիսի նշանաւոր ուշադրութեան մը ծանրութեան ներքև, քարոզիչը այս ղարմանալի մարդուն առջև բեմին վրայ կայնած միջոցին պէտք էր որ կորսուէր Աստուածային ներկայութեան մէջ, և դիտնար թէ իր մեծ ունկնդիրը ոչ թէ կը քննադատէր ղինքը, այլ կ'երկրպագէր Աստուծոյ։

ԱՑՆՐԱՆ ՀԱՄԵՍՏ ՈՐՔԱՆ ՏԱՂԱՆԴԱԻՈՐ

Մեծ հրապոյր ունի ամէն երիտասարդ և երիտասարդուհի որ բացառիկ կերպով փայլուն և անսովոր աստիճանով տաղանդաւոր է։ Այսպիսի դէռահասակ անձինք, ուր ալ ըլլան, վտահ են թէ ձգողութեան կեդրոն են, և "կը դիտուին բոլոր դիտողներէն։" Բայց անոնց տրուած այս պատիւը յաճախ շատ վտանգաւոր է անոնց։ Այդ պատճառով անոնց կեանքերը շատ անգամ կը կործանին, և անոնց նշանաւոր տաղանդները ջնաս կու տան թէ՛ իրենց թէ՛ ուրիշներու։ Այդ դէռահասակ անձինք իրենց վրայ չափէն աւելի բարձր համարում կ'ունենան։ Ուրիշ խօսքով, մեծամտութիւն կոչուած ախտէն կը բռնուին։ Այս ախտին հետ կապակցութիւն ունեցող դլխաւոր դժուարութիւնը սա է թէ մինչ ախտացեալը կը չափազանցէ իր կարողութիւնը և կարևորութիւնը, բոլորովին անդիտակ է այն ախտին որ ցաւալի կերպով կը ջնասէ իրեն։ Եթէ աչխարհիս մէջ կայ մէկը որ մանաւանդ կերպով կարօտ է Աստուծոյ չնորհքին իր սրտին մէջ իջնելուն, այն երիտասարդն է՝ որուն ուրիշներ միշտ ուշադրութիւն կու տան անոր անսովոր բնական կարողութեանց համար որոնցմով օժտուած է Աստուծմէ։ Եթէ մտածենք թէ ի՛նչ տաղանդ որ կրնանք ունենալ՝ մեղմէ չէ, կամ մեր չինածը չէ, այլ Աստուծոյ տուրքն է և իրապէս անոր կը պատկանի և մեղի լոկ փոխ տրուած է որպէս դի անոր փառքին համար գործածենք, եթէ անկեղծօրէն մտածենք այսպէս, ուրիշ դարմաններէ աւելի ազեկ դարման մը գործածած կ'ըլլանք այս ախտը բուժելու համար։ Բայց այսպէս կրնան մտածել անոնք միայն որ անկեղծութեամբ կը փնտրեն դԱստուած ճշմարիտ իմաստութեան համար և քրիստոնէական հաստատութեան յոյժ պատուական պարգևն ընդունելու համար։

Արդարև մեծ է հրապոյրը դէռահասակ անձանց որոնք փայլուն մտքի և ճշմարիտ ձիրքերու տէր են, բայց ա՛լ աւելի մեծ է հրապոյրը անոնց՝ որոնք այնքան համեստ են որքան տաղանդաւոր, և որոնք բոլոր գարդերուն ամենագեղեցիկն ունին, "հեզ ու հանդարտ հոգիին զարդը . . . որ Աստուծոյ առջևը խիստ պատուական է։"

ԱՑԺՄՈՒ ԿՈՐՆԹՈՍԸ

Նոր Կտակարանի պատմութեան մէջ նշանաւոր եղող քանի մը քաղաքները բոլորովին անհետ եղած են փիլիպպէի և Եփեսոսի նման։ Ուրիշներ, Զմիւռնիոյ և Դամասկոսի նման, տակաւին կարևոր քաղաքներ են։ Կորնթոս ոչ անոնց կը վերաբերի ոչ առնոյ։ Տակաւին կը կենայ, բայց փոխանակ ըլլալու ծաղկեալ, վաճառական քաղաք մը 100,000 բնակիչներով, ինչպէս որ էր Պօղոսի օրով, պղտիկ-ցած և փոքր գեղ մը եղած է հիմա։ Քաղաքին դիրքը որոշ կը ցուցուի բլուրով մը որ կ'երևի պատկերին մէջ, ամէն կողմէ մեկուսացած ապառաժ մը 1,886 ոտք բարձրութեամբ, "այնպէս որ բնապէս պաշտպանուած է իբրև մա մեծ ժանկիկ մը եղած է, թէպէտ ոչ թէ չափահաս փիղ մը, վասն զի շատ մը երկայնակեաց կենդանիներու պէս երկար ժամանակ պէտք է որ փիղը չափահաս ըլլայ։ Շատ քաղցր բնաւորութիւն ունեցող մանկիկ մը չէ անիկա. ուստի տղայք կը զգուշանան զանիկա նեղացնելէ։ Վերոյիշեալ փոքրիկ տղան պատչաճ վախ մը կը զգար Ռոճէրի երկար պատիճէն։ Առաջին անգամ երբ ինք և իր մայրիկը գացին Ռոճէրը տեսնելու, ուշադիր վեր նկնել ախոռը ուր Ռոճէր կը կենար և ժամանակ ժամանակ պատիճը երկու կողմը կը շարժէր և իր խոշոր ու կենճռոտ սրունքներուն կը դպցնէր։ Ռոճէր դարձաւ անոր վրայ նայեցաւ, և պատիճը երկնցուց հասկնալու համար թէ արդեօք կաղինները պիտի տա՛ր իրեն։ Երբ

Եւրոպայի ամենաղօրաւոր լեռնային ամրոցը" կորնթոս կը գտնուի Մոռան Բունասատանի միւս մասերուն հետ կապող պարանոցին վրայ։ Անոր մէկ կողմն է կորնթոսի ծոցը և միւս կողմը՝ Սարոնեան ծոցը։

ՓԻՂԵՐՈՒ ՎՐԱՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կը ճանչնամ, կ'ըսէ տիկին մը, պզտիկ տղայ մը որ կը բնակէր հասարակաց գեղեցիկ պարտէզի մը մօտ ուր փիղ մը կը դտնուէր։ Փիղը կը կոչուի "Մանկիկ Ռոճէր," բայց հի-

բան չորուեցաւ, պատիճը տղին բո-
լորտիքը դարձուց և չանաց խուզար-
կել անոր գրպանները։ Պզտիկ տղան
քիչ մը վախցաւ, ուստի չկրցաւ հան-
դարտ և անչարժ կենալ։ Եւ երբ Ռո-
ճէր համոզուեցաւ թէ անօգուտ էր
իր փնտռելու աշխատութիւնը, խոշոր
օձի նման պատիճը մեղմ կերպով
շիտակեց նորէն և պզտիկ տղան ա-
զատուեցաւ։

Մօտերս Լոնտոնի մէջ Զարլի անու-
նով փիղ մը մեռցուց փղապան մը որ
անգթութեամբ վարուած էր իրեն
հետ։ Մարդը ար-
ձակուած էր իր ան-
գթութեան հա-
մար, և տարի մը
բացակայ գտնուելէն
ետքը նորէն ներս
առնուած էր։ Բայց
փիղը մոռցած չէր
մարդուն ըրածը, և
այն վայրկենին որ ա-
ռաջին անգամ լսեց
մարդուն ձայնը,
դարձաւ բռնեց զա-
նիկա և սպաննեց մէ-
կուն միջամտել կա-
րող ըլլալէն առաջ։
Փիղին տէրը ըսաւ թէ
անտարակոյս կեն-
դանին հին վրէժ մը
լուծեց։ Զարլի անոր
ունեցած փիղերուն
ամենէն քաղցրաբա-
րոն էր։ Լորա քա-
ղաքապետի հինգ
հանդէսներու մէջ ե-
ւեցած էր ինչպէս
նաև միջկատակի խա-
ղերու մէջ։

Փիղերը չեն մո-
նար իրենց կրած
ընաանները և վայե-
լած քաղցր վար-
մունքները։ Կը յիշեմ քանի մը նշա-
նաւոր օրինակներ։ Ընդամէնը երկու
տարուան բացակայութենէ մը ետքը,
երբ փիղը դիս տեսաւ, իր պատի-
ճով բռնեց դաստակէս և չթողուց որ
մեկնէի, մինչև որ գրկեց և շոյեց դիս
երկար ժամանակ։ Հաճոյքի արցունք-
ներ անասունին այտերէն վար կը թա-
փէին։

Բանի մը տարիներ առաջ փղին
տիրոջը թոռը, երեք տարեկան տղայ
մը, կը խաղար Զարլիին բոլորտիքը և
անոր սրունքներէն վեր կ'ելլէր։ Զար-
լի մեղմով յայտնեց իր դժգոհութիւ-
նը, բայց տղան շարունակեց։ Ցե-
տոյ Զարլի տղան վեր առաւ, թեթև
մը ցնցեց զանիկա, և վար դրաւ քա-
նի մը ետրտա անդին։

Փիղերը շատ չուտով կը սորվին, և
ուստի օգտակար գործաւորներ են։
Ընդհակառակ ամառ, սոսկալի տաքութեան
ժամանակ, Լոնտոնի կեդրոնական
պարտէզին վղապաններէն մէկը իր
գործածած ջրհանին խողովակը փիղե-
րէն մէկուն ուղղեց։ Վիթխարի կեն-
դանին շատ հաճոյք զգաց ջուրէն. և
երբ փղապանը ձեռքէն վար ձգեց խո-
ղովակը, փիղն ինք առաւ և իր մարմնին
ուղղեց զանիկա և յետոյ միւս փիղե-
րուն, մինչև որ ամենքն ալ լաւ մը ըղ-
վայան։ Ամէն ետքը ամէն օր փղապանը
անոր կու տար ջրհանին խողովակը և
կ'ազատուէր այդ տաժանելի գործէն։

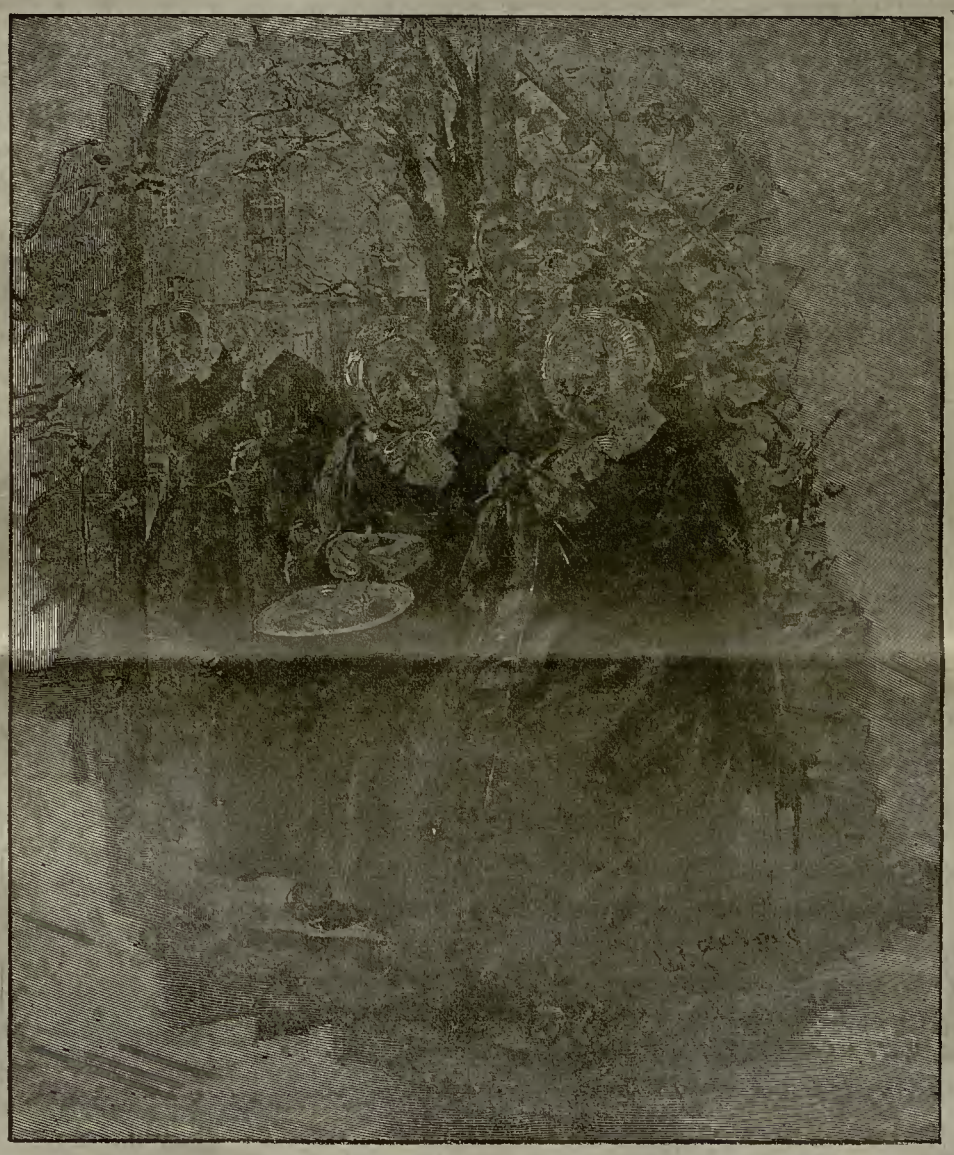

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆԸ

1800 Թուականին Հռենոսի վրայ
փոքր գեղի մը մէջ ծնաւ Թէոտոր
Ցլիանէր։ Հայրը և մեծ հայրը Լու-
թերական եկեղեցական էին, և ինքն
ալ այդ վիճակն ընտրեց իրեն համար։
Ի Քայդէրվէրթ իր Թեմին մէջ վերատին
հաստատեց սարկաւագուհիներու կար-
գը որ չննջուած էր Լուտերական եկե-
ղեցւոյն մէջ։ 1836ին բացաւ Սարկա-
ւագուհեաց Հիւանդանոցը, որ եղաւ
առաջին տեղը ուր հիւանդապահները
կանոնաւոր կերպով կը դաստիարակ-
ուէին իրենց պաշտօնին պատրաս-
տուելու համար։ Թէոտոր Ցլիանէր
իրեն գրաւած վստահութեան շնորհիւ
մեծ գումարներ ընդունեց իր հիմ-
նած հաստատութեանն համար, և
հիմա աւելի մեծ հիւանդանոց մը
կայ 210 անկողիններով, նաև մանկա-
պարտէզ մը, ամէն կարգի վարժապետ
պատրաստելու դպրոց մը, որբանոց
մը, հանգստեան տուն
մը ծերունի տիկին-
ներու համար և շատ
մը գործատեղիներ։
Հոս կը տեսնէք տի-
կիններէն մէկ քա-
նին, որոնք լաւ կը
խնամուին, դիւրին
գործեր կ'ընեն և եր-
ջանիկ են իրարու ըն-
կերութիւն վայելե-
լով։ Եւ ո՛վ գիտէ
ի՞նչ օրհնութիւններ
կը կարդան այն մար-
դուն որ, մարդասի-
րաբար խորհելով ի-
րենց նման բարեկամ-
ներէ զուրկ անձերու
վրայ, իրենց կեան-
քին իրիկունը այս-
պէս հաճելի կերպով
անցընելու պատճառ
եղաւ։

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՈՑԾ

Ուրախութիւն և
բերկրութիւն կայ ե-
րիտասարդական ոյ-
ժին մէջ։ Երիտա-
սարդին արագաշարժ
ոտքը, գործունեայ
մարմինը և արթուն և պատրաստ
միտքը մշտակայ բերկրութիւններ են։
Երիտասարդին մեծ քաջութիւնը և
անդրդուելի յոյսը բեղնաւոր աղբիւր-
ներ են մեծ ձեռնարկներու և աշ-
խարհի ապաստանարանն են վհա-
տութեան և յուսահատութեան դէմ։
Երիտասարդը կը խորհի թէ յաղթա-
նակներ պիտի չահի ապագային մէջ
բոլոր այն ասպարէզներուն մէջ ուր ձե-
ռնարկներ եղած չեն։ Բոլոր անծա-
նօթ փորձառութիւնները ուրախու-
թիւններ են որոնք պիտի իրականանան։
Ներկան կատարելապէս դոհացուցիչ է
և ապառնին՝ անբացատրելի բերկրանք։

Մինչ տակաւին աչքը աղօտացած չէ, ականջը ծանրացած չէ և բոլոր ղղայարանները իրենց բարձրագոյն տասիճանին վրայ են, մինչև անգամ այն հասարակ տեսարանները որոնք վերջերը ձանձրալի աչխարհի մը առջև օրուան դէպքեր կ'երևնան՝ փառաւոր տեսիլներ կը թուին «երկնային լուսով պճնուած»։ Երիտասարդը դեղեցիկ է և ուժեղ և զուարթ։ Աչխարհը իր փայլուն աչքերուն և ժպտուն երեսին անդրադարձուած լոյսովը կը տեսնէ։

Երիտասարդական յոյժը, դեղեցկութիւնը, սուր ըմբռնումները և անխառն բերկրութիւնը, ամէնն ալ նախախնամութեան պարգևներն են, Պարգևողը կ'ուզէ որ զանոնք ունեցողը զանոնք վայելէ և օգտակարութեամբ գործածէ իր անձին համար և Պարգևողին փառքին համար։ Անյին հին առաքելոյը որ ամէնէն երկար ապրեցաւ աչխարհին օրհնութիւն ըլլալու համար իր Տէրոջ աչխարհէ մեկնելէն ետքը, գիտէր բոլոր այս բաները և կը ճանչնար անոնց արժէքը երբ գրեց երիտասարդներուն, «Ինչու որ դուք ուժով էք . . . ու չարին յաղթեցիք»։ Եւ այս պատճառաւ Ի. Մաստունն ըսաւ, «Քու Ստեղծիչդ երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ յիշէ»։

ՀՐԴԵՀ ԻՄԱՑՆՈՂ ՇՈՒՆԵՐ

Նիւ Եորք քաղաքը տան մը մէջ Սկովտական շնիկ մը՝ Սէնտի կոչուած՝ անգամ մը ծուխի հոտ առնելով սկսաւ կարճ և սուր ձայներով հաչել և ասդին անդին վազվզտել։ Սէնտիին տէրը անկողնին մէջ էր և կը ջանար քնանալ։ Առաջին անգամ չկրցաւ թէ ի՛նչ կրնար ըլլալ շնիկին հաչելուն և վազվզտելուն պատճառը, միայն կը մտածէր թէ կենդանին կը ձանձրացընէր զինք և պէտք էր կարել անոր ձայնը։ Ուստի կոչիկներն առաւ և ա նոր վրայ նետեց։ Շնիկը յանկարծակիի եկաւ անտարակոյս, բայց ծուխին հոտը քթէն անդին չէր երթար, ուստի չուտով սկսաւ նորէն հաչել։ Տէրը մուճակները նետեց անոր վրայ։ Սէնտի տակաւին կը հաչէր և հետզհետէ աւելի յուզուած։ Ուստի տէրը երկար հասկնալու համար թէ ի՛նչ կար, և ահա տեսաւ լեզուի ձևով բոյ մը որ խոհանոցէն կ'ելլէր։ Բարեբաղդաբար չատ ժամանակ անցած չըլլալով՝ կրակը մարուեցաւ և տունն աղատուեցաւ հրոյ ճարակ ըլլալէ։

Ասոր նման բան մըն ալ Շիքակոյի դինեպանի մը չան վրայ կը պատմուի։ Այս չունը դիներատան մէջ փակուած էր իր տիրոջ հետ որ չատ խմած ըլլալուն պատճառաւ թմրած և քնացած էր, և չէր իմանար մինչև անգամ չանը հաջելու ձայներէն և անհանգարտ չարժումներէն թէ դինետունը և ամէն բան այրուելու վտանգին մէջ էին։ Բայց չունը դրան քով նետուեցաւ և ա՛յնպէս բարձրաձայն կը հաջէր, որ դրացիներն արթնցան, և մարդիկ վազելով եկան հասկնալու համար թէ ի՛նչ կար արդեօք։ Տեսան որ չէնքը կը վառէր։ Դուռը կոտրելով ներս մտան և տաքացեալ թէ՛ քնացած մարդը և թէ՛ չունը։

Շան հրդեհ իմացնելու ուրիշ մէկ օրինակը այս յօդուածը գրողին պատահեցաւ։ Պոսթընի մէջ մարդ մը մինչ առանձին բաց կրակի մը առջև բազկաթոռի վրայ նստած լրագիր կը կարդար, քունը տարաւ։ Ոտքին քով կը գտնուէր Սկովտական շնիկ մը։ Մինչ մարդը նստած էր քուն վիճակի մէջ, լրագիրը կամաց կամաց վար սահեցաւ ձեռքէն, մինչև որ անոր մէկ անկիւնը կրակին դպաւ։ Թուղթը կրակ առաւ, բայց բոց ելլելէ առաջ շնիկը մարդուն վրայ նետուեցաւ և հաջեց բոլոր ուժովն ու ձայնով։ Մարդն արթնցաւ, վերցատկեց, տեսաւ թէ կը վառի լրագիրը, վառարանը նետեց զայն, և այսպէս առնուեցաւ հրդեհի մը առաջքը։

ՏՂԱՅ ՄԸ Ի՛ՆՉ ԸՐԱՒ

Դուքս մը, մինչ օր մը կը պտըտէր իր պարտէզին մէջ, խոտին վրայ չափերութեան լատիներէն մեծ գիրք մը տեսաւ, և կարծելով թէ իր գրքատունէն բերուած էր, մկկը կանչեց որ զանիկա տեղը տանի։ «Իմս է, տէր իմ,» ըսաւ պարտիզպանին տղան, դէպ անոր կողմը քալելով։ «Բո՞ւկդէ,» դոչեց դուքսը, «դուն կը հասկընա՞ս երկրաչափութիւն և լատիներէն»։ «Քիչ մը գիտեմ,» ըսաւ տղան համեստութեամբ։

Դուքսը, որ գիտութիւններու ճաշակ ունէր, սկսաւ դեռատի ուսանողին հետ խօսիլ, և հիացաւ անոր տուած պատասխաններուն յստակութեան և խնամտութեան վրայ։

«Բայց ի՞նչպէս եղաւ որ այսչափ գիտես,» հարցուց դուքսը։ «Ծառաներէն մէկը ինձի կարդալ սորվեցուց,» պատասխանեց տղան։ Ըսաւ նաև, «Մէկուն պէտք չէ այբուբենին գիրերէն աւելի բան գիտնալ իր ուզած ուրիշ ոևէ բանը սորվելու համար։»

Բայց աղնուականը ուզեց աւելի բան գիտնալ անոր վրայ։ «Ընթերցանութիւնն սորվելէս ետքը,» ըսաւ տղան, «տրմնադիրը երկաւ աչխատիլ ձեր տան վրայ։ Տեսայ որ ճարտարապետը կանոն և կարկին կը գործածէր և չատ մը հաչիւներ կ'ընէր։ Ինչ կ'ընէք այդպէս ըսի, և անոնք խօսեցան Թուաբանութիւն կոչուած գիտութեան մը վրայ։ Թուաբանութիւն մը գնեցի և լաւ մը սորվեցայ։ Ըսին թէ ուրիշ գիտութիւն մըն ալ կայ որ երկրաչափութիւն կը կոչուի։ Ցետոյ հասկցայ թէ լաւ գիրքեր կան այս գիտութիւններուն վրայ լատիներէն լեզուով։ Բառարան մը գնեցի և լատիներէն սորվեցայ։ Լսեցի թէ աւելի աղէկ գիրքեր կան գաղղիերէն լեզուով։ Բառարան մը ձեռք բերի և գաղղիերէն սորվեցայ։ Ինձի կը թուի թէ մեզ կընանք ամէն բան սորվիլ եթէ այբուբենին գիրերը գիտնանք։»

Իրաւ որ ամէն գիտութեան սանդուղը կայ։ Բայց ո՞րչափ տղաք գոհ կ'ըլլան իրենց ժամանակն անցընելով դպրոցական առաջին երկու, երեք չրջաններուն մէջ և այնուհետև ո՛չ կ'աչխատին և ո՛չ կը յառաջանան աւելի բարձր ելլել։ Բա՛րձր, բա՛րձր, բա՛րձր ելլել չանացէք, եթէ կ'ուզէք աւելի բան գիտնալ, աւելի յստակ տեսնել և աչխարհիս մէջ օգտակար ըլլալու նպատակաւոր բարձր գիրք մը գրաւել։ Եւ եթէ աղքատ տղայ մըն ես և կարօտ ես օգնութեան և քաջալերութեան, վստահ եղիր, եթէ վեր բարձրանալու կամք ունիս, թէ ճամբան պիտի գտնես, ճիշդ ինչպէս որ պարտիզպանին տղան գտաւ յետոյ Ալկպլի դուքսին մէջնայ, որուն պաչտպանութեան ներքև չարունակեց իր ուսումները և նչանաւոր չափագէտ մը եղաւ։ Սթոնի Զափագիտական Բառարանը հռչակաւոր գիրք մըն էր որ քանի մը տարի առաջ հրատարակուեցաւ Լոնտոնի մէջ։ Եւ Սթոն վերոյիչեալ պարտիզպանին որդին էր։

Տարեկան բաժանորդագին՝ 6 դահ. արծաթ, կանխիկ, ամէն տեղէ հասնելը։

Ամերիկայի Միսիոնարաց Ընկերութեան հրատ.
Աբտօնատէր Հ. Ի. ԿԱՐՊ
Տնօրէն—Խմբագիր Հ. Ս. ՊԱՔՆԵՐ
Տիճնճանճըլար Եոգուշլուք, Ամերիկեան Խան

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈՒԼԻՍ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ